

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ**

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
ADMINISTRAREA INECȚIEI
INTRAMUSCULARE (IM)**

CHIȘINĂU 2025

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1				
1.1.	Aprobat	Manea Diana	Director IMSP IMU	23.01.2025	
1.2.	Verificat	Maxim Igor	Vicedirector medical	21.01.2025	
1.3.	Verificat	Vovc Liviu	Șef secție Managementul Calității serviciilor medicale	20.01.2025	
1.4.	Elaborat	Pinteac Olga	Asistentă medicală șefă	16.01.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
2.1.	Ediția 1			
2.2.	Revizia 1			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2					
3.1.	Aplicare	1	Președintele Consiliului Calității	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2.	Aplicare	2	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale	Șef	Vovc Liviu		
3.3.	Aplicare	3	Administrația	Asistentă medicală șefă	Pinteac Olga		
3.4.	Aplicare	4	Serviciul audit inter	Șef	Rusu Ion		
3.5.	Aplicare	5	Farmacie	Diriginte	Bargan Viorica		

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3.6.	Aplicare	6	UPU	Asistentă medical superioară	Talmaci Natalia		
3.7.	Aplicare	7	Secția Reanimare	Asistentă medical superioară	Panfil Ana		
3.8	Aplicare	8	Secția Anesteziologie și Terapie Intensivă	Asistentă medical superioară	Vozian Svetlana		
3.9	Aplicare	9	Secția Hemodializă	Asistentă medical superioară	Stoicov Elena		
3.10	Aplicare	10	Secția Chirurgie nr.1	Asistentă medical superioară	Cercel Mariana		
3.11	Aplicare	11	Secția Chirurgie nr.2	Asistentă medical superioară	Tepleacova Elena		
3.12	Aplicare	12	Secția Chirurgie nr.3	Asistentă medical superioară	Savcenko Elena		
3.13	Aplicare	13	Secția Chirurgie Traume Asociate	Asistentă medical superioară	Gusac Eleonora		
3.14	Aplicare	14	Secția Chirurgie Toracică	Asistentă medical superioară	Leca Nelea		
3.15	Aplicare	15	Secția Chirurgie Vasculară	Asistentă medical superioară	Gorgos Tatiana		
3.16	Aplicare	16	Secția Chirurgie OMF	Asistentă medical superioară	Mura Oxana		
3.17	Aplicare	17	Secția Urologie	Asistentă medical superioară	Șportac Lăcrimioara		
3.18	Aplicare	18	Secția Ginicologie	Asistentă medical superioară	Buruian Nina		
3.19	Aplicare	19	Blocul de Operații	Asistentă medical superioară	Gaidarji Feodora		
3.20	Aplicare	20	Secția Endoscopie	Asistentă medical superioară	Arpentin Ana		
3.21	Aplicare	21	Secția Morfopatologie	Asistentă medical superioară	Codreanu Aliona		
3.22	Aplicare	22	Secția Ortopedie și Traumatologie nr.1	Asistentă medical superioară	Dulce Ana		
3.23	Aplicare	23	Secția Ortopedie și Traumatologie nr.2	Asistentă medical superioară	Tofan Lilia		
3.24	Aplicare	24	Secția Ortopedie nr.1	Asistentă medical superioară	Gonța Lilia		
3.25	Aplicare	25	Secția Ortopedie nr.2	Asistentă medical superioară	Lupei Mariana		
3.26	Aplicare	26	Secția Ortopedie și Traumatologie nr.3	Asistentă medical superioară	Rotaru Elena		

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3.27	Aplicare	27	Secția Microchirurgie	Asistentă medical superioară	Tuchila Valentina		
3.28	Aplicare	28	Secția Neurochirurgie	Asistentă medical superioară	Cioran Eleonora		
3.29	Aplicare	29	Secția Oftalmologie	Asistentă medical superioară	Botnaru Olga		
3.30	Aplicare	30	Secția Chirurgie Spinală	Asistentă medical superioară	Chircu Oxana		
3.31	Aplicare	31	Secția Neurologie	Asistentă medical superioară	Vasilașco Svetlana		
3.32	Aplicare	32	Secția Neurologie BCV	Asistentă medical superioară	Pleşca Natalia		
3.33	Aplicare	33	Laboratorul medicină intervențională	Asistentă medical superioară	Batarovschi Irina		
3.34	Aplicare	34	Secția Epileptologie	Asistentă medical superioară	Boțan Natalia		
3.35	Aplicare	35	Secția Boli Interne	Asistentă medical superioară	Darsalia Marina		
3.36	Aplicare	36	Secția Terapie Intensivă “Stroke”	Asistentă medical superioară	Josan Alexandra		
3.37	Aplicare	37	Secția Reabilitare Medicală și Medicină fizică	Asistentă medical superioară	Merițoi Nadejda		
3.38	Aplicare	38	Secția Radioimagnostic și Diagnostic de Laborator	Asistentă medical superioară	Calancea Aurelia		
3.39	Aplicare	39	Laboratorul Clinic Diagnostic	Asistentă medical superioară	Tocarciuc Olga		
3.40	Aplicare	40	Laboratorul Microbiologic	Asistentă medical superioară	Pînzari Gabriela		
3.41	Aplicare	41	Anestezie și Terapie Intensivă 2	Asistentă medical superioară	Molla Vera		
3.42	Aplicare	42	Secția Neurofiziologie	Asistentă medical superioară	Socol Francesca		

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

4. SCOP

Prezenta procedură operațională are ca scop stabilirea pașilor și responsabilităților pentru administrarea sigură și eficientă a **injecției intramusculare (IM)**. Aceasta asigură introducerea corespunzătoare a substanțelor medicamentoase în țesutul muscular, respectând principiile de asepsie și siguranță a pacientului, pentru a maximiza efectul terapeutic și a minimiza riscurile.

5. DOMENIUL DE APLICARE

Această procedură se aplică tuturor medicilor, asistenților medicali care efectuează injecții intramusculare în IMSP IMU. Se referă la administrarea soluțiilor medicamentoase cristaline, uleioase sau coloidale direct în țesutul muscular.

6. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- ISO 9001 actualizat în 2015 -- Sisteme de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază;
- SR EN 15224:2017. Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001:2015
- Reglementări internaționale: Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană.

Reglementări naționale:

- Legea Republicii Moldova nr.411 din 28.03.1995 privind ocrotirea sănătății;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.134 din 02.03.2022 cu privire la aprobarea „Programului Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2022-2025”.
- Protocolul Clinic Național nr.314 „Profilaxia post expunere”, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr.539 din. 07.06.2022 ediția II-a;
- Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 1083 din 23.12.2024 cu privire la aprobarea Standardului de supraveghere epidemiologică a hepatitelor virale B, C și D.”;

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

-Ordinul MS nr. 749 din 11.09.2024 privind Ghidul pentru prevenirea și controlul infecțiilor în instituția medico-sanitară spitalicească;

-Ghidul practic „Siguranța injecțiilor”, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății RM nr. 765 din 30.09.2015;

Standarde de îngrijire nursing.

Reglementări interne:

- Regulamentul de funcționare al IMSP Institutul de Medicină Urgentă;
- Plan de măsuri privind combaterea și profilaxia infecțiilor asociate asistenței medicale în IMSP IMU.

7. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

- **Injecția Intramusculară (IM):** Introducerea unei substanțe medicamentoase (soluții izotone cristaline, uleioase sau substanțe coloidale) în țesutul muscular prin intermediul unui ac atașat la o seringă.
- **Soluții Izotone Cristaline:** Soluții limpezi, cu o presiune osmotică similară cu cea a plasmelor sanguine.
- **Soluții Uleioase:** Soluții medicamentoase a căror bază este uleioasă.
- **Substanțe Coloidale:** Soluții care conțin particule dispersate uniform.
- **Acromion Scapular:** Partea cea mai înaltă a omoplatului.
- **Nerv Sciatic:** Cel mai mare nerv din corp, situat în regiunea fesieră și pe partea posterioară a coapsei.
- **Trohanter Mare:** O proeminență osoasă mare pe partea superioară a femurului.
- **Spina Iliacă Antero-Superioară:** O proeminență osoasă pe partea anterioară și superioară a bazinului.
- **Creasta Iliacă:** Marginea superioară a osului iliac (bazin).
- **Embolie:** Obstrucție a unui vas de sânge.
- **Asepsie:** Totalitatea metodelor folosite pentru prevenirea contaminării cu microorganisme.
- **Antisepsie:** Totalitatea metodelor folosite pentru distrugerea microorganismelor de pe țesuturile vii.
- **Flegmon Postinjectabil:** Infecție severă a țesuturilor moi, cu puroi, ce poate apărea după o injecție.
- **Creatinkinază (CK):** Enzimă prezentă în mușchi, creier și inimă; nivelurile crescute pot indica leziuni musculare sau cardiace.
- **PU:** Principii Universale (referitoare la gestionarea deșeurilor medicale).
- **F.O.:** Foaia de Observație a pacientului.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

8. RESPONSABILITĂȚI

9.1. Medicul Curant

- Stabilește indicația medicală pentru administrarea injecției intramusculare.
- Prescrie medicamentul, doza, calea, frecvența și durata administrării în F.O.
- Informează pacientul despre tratament și obține consimțământul (dacă e cazul).
- Gestionează complicațiile severe și urgențele medicale.

9.2. Asistentul Medical

- Verifică prescripția medicală și identitatea pacientului.
- Pregătește psihic și fizic pacientul pentru procedură.
- Pregătește materialele necesare conform procedurii.
- Respectă strict normele de igienă și asepsie/antisepsie.
- Administrează injecția intramusculară conform pașilor descriși.
- Monitorizează pacientul înainte, în timpul și după administrare.
- Recunoaște și intervine conform protocolului în caz de incidente/accidente.
- Gestionează deșeurile medicale conform PU.

10. PROCEDURA PROPRIU-ZISĂ

10.1. Scop Terapeutic

- Asigură o **absorbție rapidă** a medicamentului în circulația sanguină.
- Are o rată rapidă de absorbție comparativ cu injecțiile intradermice sau subcutanate.
- Efectul medicației administrate intramuscular se instalează **mai lent** față de cel intravenos, dar **mai rapid de 4-5 ori** decât cel subcutanat.
- Efectul maxim terapeutic se instalează în aproximativ **20-45 de minute** de la injectare.

10.2. Locuri de Elecție

Locul de elecție al administrării intramusculare se alege în funcție de starea generală a pacientului, scopul injecției și cantitatea de substanță. Se evită zonele inflamate, infectate sau cu edem.

- **Mușchiul Deltoid (braț):** Potrivit pentru injecțiile cu volum mic (≤ 2 ml). Utilizat frecvent pentru vaccinuri.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

- **Localizare:** Se cere pacientului să țină mâna în șold. Se identifică acromionul scapular. Acul se introduce la 2-3 cm sub acest nivel. Se evită injectarea mai jos pentru a nu leza nervul radial și artera brahială.
- **Mușchiul Dorsogluteal (fesier, cadranul superior extern):** Utilizat predominant la adulți.
 - **Localizare:** Se împarte imaginar fesa în 4 cadrane. Locul propice este **cadranul superior extern**, pentru a evita lezarea nervului sciatic. Nerespectarea acestei regiuni poate duce la lezarea nervului sciatic.
- **Mușchiul Ventrogluteal (fesier, abord lateral):**
 - **Localizare:** Se plasează palma cu eminiența tenară (grupa de mușchi dispusă sub degetul mare) pe trohanterul mare. Indexul se poziționează pe spina iliacă antero-superioară, iar degetul mijlociu, larg deschis, pe creasta iliacă. Spațiul delimitat între degetele 2 și 3 corespunde locului injecției.
- **Vastul Lateral (fața externă a coapsei):** Utilizat de obicei la copii.
 - **Localizare:** Pe partea laterală a coapsei, la un lat de palmă sub trohanterul mare și un lat de palmă deasupra rotulei, în treimea mijlocie exterioară. Există un risc minim de lezare a nervului femural sau atrofie musculară.
- **Dreptul Femural:** Situat pe partea anterioară a coapsei.

10.3. Materiale Necesare

- Tavă medicală curată.
- Medicația prescrisă (fiole, flacoane).
- Seruri pentru dizolvare (dacă este cazul).
- Seringă sterilă de capacitate adaptată cantității de medicament (ex. 5 ml).
- Ace sterile: un ac gros (ex. 18 G) pentru umplerea seringii și un ac steril intramuscular lung (4-7 cm, ex. 20-22 G) pentru injectare.
- Mănuși de unică folosință.
- Comprese sterile.
- Alcool sanitar 70% sau alt antiseptic adecvat.
- Plasturi/pansament adeziv.
- Recipient pentru colectarea deșeurilor (cutie galbenă pentru înțepătoare, sac negru).

10.4. Pregătirea Pacientului

1. **Confirmarea identității:** Verificați identitatea pacientului solicitându-i numele complet și data nașterii.
2. **Explicarea tehnicii:** Explicați pacientului procedura și necesitatea acesteia pentru a reduce anxietatea.
3. **Obținerea consimțământului:** Obțineți consimțământul informat și colaborarea pacientului.
4. **Poziționare:** Poziționați pacientul confortabil, astfel încât mușchiul în care se va injecta să fie relaxat.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

10.5. Pregătirea Medicamentelor

1. **Igienă personală:** Asistentul medical se spală pe mâini și se dezinfectează, apoi îmbracă mănuși de unică folosință.
2. **Verificarea prescripției:** Asigurați-vă că respectați "cei 5 C": pacientul corect, medicamentul corect, doza corectă, calea de administrare corectă (intramusculară), ora corectă.
3. **Verificarea medicamentului:** Verificați data expirării, colorația și aspectul medicamentului.
4. **Controlul integrității:** Controlați integritatea ambalajelor seringilor, acelor și data de expirare a sterilității.
5. **Pregătirea fiolei:** Examinați soluția. Aplicați o lovitură blândă la gâtul fiolei pentru ca tot lichidul să coboare. Rupeți gâtul fiolei la locul marcat și verificați să nu existe fragmente de sticlă. Aspirați doza necesară în seringă.
6. **Pregătirea flaconului (pulbere):** Desfaceți capacul flaconului. Ștergeți dopul cu alcool. Introduceți acul în flacon și dizolvați pulberea cu ser (conform instrucțiunilor medicamentului). Aspirați medicamentul dizolvat în seringă.
 - **Tehnică de extragere din flacon:** Umpleți seringă cu aer (cantitatea echivalentă cu doza de extras). Atașați acul la flacon și introduceți aerul. Întoarceți flaconul și seringă se va umple cu cantitatea necesară de lichid.
7. **Schimbarea acului și eliminarea aerului:** Schimbați acul cu care ați încărcat seringă cu un ac nou, steril, potrivit pentru administrarea intramusculară (20-22 G). Scoateți tot aerul din seringă, menținând-o vertical.

10.6. Tehnica de Injectare IM

1. **Pregătirea locală:** Ștergeți zona de injectare cu un tampon alcoolizat, prin mișcări circulare din interior spre exterior. Lăsați să se usuce.
2. **Relaxarea musculară:** Recomandați pacientului să rămână relaxat și să nu încordeze mușchiul.
3. **Manevrarea seringii:** Țineți seringă cu policele și celelalte degete, în mâna dominantă.
4. **Fixarea și injectarea:** Fixați pielea la locul de elecție (prin întindere sau prindere într-un pliu, în funcție de zona și constituția pacientului) cu mâna non-dominantă. Injectați acul la un **unghi de 90 de grade**, perpendicular pe piele, pătrunzând 4-7 cm (în funcție de constituția pacientului), cu rapiditate și siguranță.
5. **Aspirare:** Aspirați ușor pistonul seringii (cu mâna non-dominantă, menținând poziția acului cu mâna dominantă) pentru a verifica dacă nu s-a pătruns într-un vas de sânge.
Dacă apare sânge, retrageți acul și reluați procedura într-un alt loc.
6. **Injectarea soluției:** Injectați substanța **lent**, pentru a permite mușchiului să se extindă și să absoarbă gradat medicația. Nu forțați injectarea substanței.
7. **Retragerea acului:** După injectarea întregii substanțe, retrageți acul printr-o mișcare bruscă, în același unghi de 90 de grade.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

8. **Compresia și masajul:** Acoperiți locul punșionării cu un tampon alcoolizat (sau steril uscat) și masați ușor pentru a ajuta dispersia medicamentului (dacă nu este contraindicat).
9. **Supraveghere post-injecție:** Supravegheați în continuare starea bolnavului pentru a observa eventualele reacții alergice sau efecte secundare ale medicamentului.

10.7. Reorganizarea Locului de Muncă

- Colectați materialele folosite în containere speciale, conform PU.
- Acul se aruncă **necapișonat** în recipientul pentru deșeuri înțepătoare/tăietoare.
- Spălați-vă mâinile după îndepărtarea mănușilor.

11. OBSERVAȚII ȘI PRECAUȚII SPECIALE

- Locul inecției se alege în funcție de constituția pacientului.
- Evitați zonele cu edeme, iritații, patologii dermatologice (abcese tegumentare, acnee, foliculită, furuncule) sau regiuni infiltrate.
- Inecțiile intramusculare sunt contraindicate pacienților cu **tulburări de coagulare**, după **terapii antitrombotice** sau **infarct miocardic acut** (din cauza riscului de hematom și a interferenței cu nivelul de CK).
- Medicația administrată este limitată la **2-5 ml**, pentru a reduce riscul de infecții locale (ex. abces postinjecabil).
- **Testarea alergică:** Dacă medicamentul se administrează pentru prima dată, este indicat să se facă o testare a sensibilității (dacă protocolul medicamentului o impune) pentru a preveni reacțiile alergice.
- **Alternarea locurilor:** La pacienții cu tratament intramuscular de lungă durată, este esențial să se țină o evidență a zonelor de inecțare și să se alterneze.
- **Reducerea durerii:** La pacienții anxioși sau cu teamă, se pot aplica aplicații cu gheață pe zona de inecțare pentru a amorți zona și a reduce durerea.
- **Relaxarea musculară:** Atenționați întotdeauna pacientul să nu încordeze mușchiul la inecțare, deoarece acest lucru poate spori gradul de durere și dificultatea administrării.
- **Nivelul de Creatinkinază (CK):** Inecțiile intramusculare pot duce la creșterea nivelului de CK. Acest lucru poate crea confuzii în diagnosticul infarctului miocardic acut. De aceea, la pacienții cărora le trebuie testat nivelul de creatinkinază, este recomandat ca administrarea să se facă intravenos, dacă este posibil.

12. ACCIDENTE/INCIDENTE ȘI MĂSURI DE URGENȚĂ

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/02 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Administrarea Injecției Intramusculare(IM)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

Orice accident sau incident trebuie **raportat imediat medicului curant** și înregistrat detaliat în F.O. Se vor aplica măsuri de prim ajutor și intervenție specifice.

- **Durere prin atingerea nervului sciatic / Paralizie prin lezarea nervului sciatic:**
 - **Acțiune:** Retrageți imediat acul. Anunțați medicul. Monitorizați pacientul.
 - **Prevenție:** Alegerea corectă a locului de injectare (cadranul supero-extern al fesei).
- **Hematom prin lezarea unui vas:**
 - **Acțiune:** Aplicați compresie fermă la locul injecției. Aplicați comprese reci.
- **Ruperea acului:**
 - **Acțiune:** Rămâneți calm. Anunțați imediat medicul. Poate necesita intervenție chirurgicală pentru îndepărtare.
- **Embolie și deces prin injectarea soluțiilor uleioase într-un vas de sânge:**
 - **Prevenție CRUCIALĂ:** Efectuați **întotdeauna aspirarea** înainte de injectare pentru a verifica dacă acul nu a pătruns într-un vas de sânge. Dacă apare sânge, retrageți acul și alegeți un alt loc de injectare.
 - **Acțiune:** Opriti imediat injecția. Anunțați de urgență medicul. Intervenți conform protocolului de urgență.
- **Infecții locale (abces, flegmon postinjecțional):** Prin nerespectarea regulilor de asepsie și antisepsie.
 - **Prevenție:** Respectarea riguroasă a igienei mâinilor, dezinfectarea corectă a pielii, utilizarea materialelor sterile.
 - **Acțiune:** Anunțați medicul. Va necesita tratament local și/sau sistemic (antibiotice).

13. ÎNREGISTRĂRI ȘI RAPOARTE

- **Raport de incident/accident:** În cazul apariției oricăror complicații sau reacții adverse semnificative, se completează un raport de incident/accident conform procedurilor interne ale instituției.